

UZASADNIENIE

WYROKU W CAŁOŚCI

Decyzją z 18.09.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ustalił kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 r. dla W. O..

Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1483,99 zł, do obliczenia której przyjął wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy ustalony w decyzji o jej przeliczeniu w związku ze zmianą podstawy wymiaru w wysokości 121,55%. Zakład przyjął okresy składkowe w ilości 16 lat, 7 miesięcy, 5 dni, tj. 199 miesięcy, nieskładkowe w ilości 1 roku, 11 miesięcy, 12 dni, tj. 23 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 64,84%. Zakład wyjaśnił, że ww. współczynnik służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Zakład podał, że do ustalenia współczynnika przyjęto:

- wiek wnioskodawcy w dn. 31.12.1998 r. po zaokrągleniu do pełnych lat wynoszący 44 lata,

- łączny staż ubezpieczeniowy po zaokrągleniu w górę do pełnych lat wynoszący 19 lat.

ZUS wyjaśnił, że średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat, wynosi 209 miesięcy zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z 25.03.1999 r. w sprawie tablic średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn – M.P. Nr 12, poz. 173.

Zakład obliczył wartość kapitału początkowego w następujący sposób:

$$293,91 \text{ zł} \times 64,84\% = 189,99 \text{ zł}$$

$$(199 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 1483,99 \text{ zł} = 319,95 \text{ zł}$$

$$(23 \text{ miesiące nieskładkowe} \times 0,7\%) : 12 \times 1483,99 \text{ zł} = 19,89 \text{ zł}$$

Razem 529,83 zł

$$529,83 \text{ zł} \times 209 \text{ miesięcy średniego dalszego trwania życia} = 110734,47 \text{ zł.}$$

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł dla wnioskodawcy 110734,47 zł.

(decyzja z 18.09.2019 r. w aktach kapitałowych)

Decyzją z 23.09.2019 r. o przyznaniu emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku z 29.08.2019 r. przyznał W. O. emeryturę od 10.08.2019 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Zakład wyjaśnił, że podstawą obliczenia emerytury stanowi kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 478209,77 zł

- średnie dalsze trwanie życia wynosi 217,10 miesięcy

- wyliczona kwota emerytury wynosi 2202,72 zł.

(decyzja z 23.09.2019 r. k. 18 akt ZUS)

Decyzją z 23.09.2019 r. o przeliczeniu renty Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku z 29.08.2019 r. przeliczył W. O. rentę od 10.08.2019 r., tj. od dnia nabycia uprawnień do wypłaty więcej niż jednego świadczenia.

Do obliczenia wysokości renty w związku z wypadkiem przy pracy po zbiegu prawa do świadczeń przysługuje:

- renta w wysokości 50% tj. w kwocie 996,04 zł
- emerytura w wysokości 100% tj. w kwocie 2202,72 zł.

(decyzja z 23.09.2019 r. k. 16 akt rentowych)

Uznając powyższe decyzje za krzywdzące wnioskodawca złożył od nich odwołanie, żądając uwzględnienia załączonych do wniosku o emeryturę kart wynagrodzeń z lat 1985-1987 wraz z kartami zasiłkowymi z lat 1987, 1983-1985, tj. honorariów z dwóch działów (redakcji) wchodzących w skład (...) (redakcji książkowej) oraz (...) Wydawnictwa (...) (miesięcznika (...)), których był pracownikiem, kwestionując wskaźnik wysokości podstawy w wysokości 121,55%. Odwołujący argumentował, że po prawidłowym uwzględnieniu w okresie umowy o pracę w (...) jego honorarium autorskiego za zrealizowane i złożone dzieło w dn. 23.12.1985 r. w objętości 16 arkuszy wydawniczych i stawce za 1 arkusz autorski 13000 zł, przy uwzględnieniu wypłaconych zaliczek, skutkuje zmianą jego rocznych zarobków za 1985 r. i za 1987 r., gdyż w 1985 r. uzyskał $213969 \text{ zł} + 145000 \text{ zł} = 358969 \text{ zł}$, a w 1987 r. $219964 \text{ zł} + 62400 \text{ zł} = 282364 \text{ zł}$. A po uwzględnieniu zarobków w (...) Wydawnictwie (...) w 1985 r. uzyskał zarobki $96706 \text{ zł} + 358969 \text{ zł} = 455675 \text{ zł}$, a w 1987 r. $174635 \text{ zł} + 282364 \text{ zł} = 456999 \text{ zł}$. Dalej wywodził, że zmienia się też stosunek wynagrodzenia rocznego do przeciętnego wynagrodzenia w 1985 r. tj. $455675 \text{ zł} / 240060 \text{ zł} = 189,82\%$, a w 1987 r. $456999 \text{ zł} / 350208 \text{ zł} = 130,49\%$ i w konsekwencji ulega też wskaźnik podstawy emerytury/ renty. Wskazał, że w miesięczniku publikował 2 razy w nr (...) i nr (...) za co otrzymał pocztą (potwierdzony przekaz w ZUS 21.03.2006 r.) ok. 4500 zł oraz w 1985 r. ok. 5600 zł.

(odwołanie k. 3-4, k. 3-4 akt VIII U 4757/19, k. 3-4 akt VIII U 4756/19)

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wniósł o jego oddalenie, a także o łączne rozpoznanie spraw wszystkich 3 zaskarżonych decyzji. W uzasadnieniu ZUS wyjaśnił, że do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenia z 9 kolejnych lat kalendarzowych tj. 1981-1989 ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru wynoszącym 121,55%. Pozwany podał, że podstawę wymiaru ustalono na podstawie zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z zarobkami z okresu od 1.08.1979 r. do 31.12.1989r. oraz potwierdzenia o odprowadzanych składkach na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej i pobranych zasiłków chorobowych z okresu od 1.01.1990 r. do 31.12.1998r.

(odpowiedź na odwołanie k. 13-14, k. 5-6 akt VIII U 4757/19, k. 5-6 akt VIII U 4756/19)

Sprawa z odwołania wnioskodawcy od decyzji z 18.09.2019r. o sygn. VIII U 4757/19 oraz sprawa z odwołania wnioskodawcy od decyzji z 23.09.2019 r. o wysokość emerytury o sygn.. VIII U 4756/19 zostały połączone ze sprawą z odwołania wnioskodawcy od decyzji z 23.09.2019 r. o wysokość renty z tytułu wypadku przy pracy o sygn. VIII U 4755/19, celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia (k. 9 akt VIII U 4757/19, k. 9 akt VIII U 4756/19)

W dn. 17.01.2020 r. powód złożył odwołanie w związku z niewydaniem przez pozwanego organu rentowego decyzji w ciągu 2 miesięcy od zgłoszenia roszczenia w dn. 13.11.2019 r. wnosząc o przyznanie renty stałej z tytułu trwałej i całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem.

(odwołanie k. 23-24)

W dn. 19.02.2020 r. pozwany wniósł o wypożyczenie akt sprawy celem wydania decyzji w sprawie wniosku o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

(pismo procesowe ZUS k. 42)

W kolejnym piśmie procesowym powód poparł odwołanie od w/w 3 zaskarżonych decyzji i wniósł o zaliczenie jego honorariów z 1980 r., w którym odbył zasadniczą służbę wojskową, akcentując, że w tym roku poza służbą wojskową łączyła go umowa o pracę z (...) i drukował w tym roku artykuły w (...), za które otrzymywał honoraria, które nie zostały uwzględnione w kartotece płacowej (...) za rok 1980.

Ponadto wnioskodawca zarzucił, że za 1982 r. nie zostały uwzględnione honoraria z (...) Wydawnictwa (...) z tytułu druku w listopadzie i grudniu 1982 r., mimo że umowa o pracę została zawarta od 1.11.1982 r., dodając, że pewnym wytłumaczeniem jest, że umowa została zawarta 15.12.1982 r.

Wnioskodawca argumentował, że nie zostały uwzględnione jego honoraria w kartotekach płacowych przed i w trakcie przerwy w wykonywaniu pracy np. spowodowanej służbą wojskową, wyjazdem zagranicznym, po fizycznym opuszczeniu redakcji itd., kiedy to były drukowane jego artykuły dostarczone jeszcze w trakcie trwania umowy czy też z innego działu (...), w latach 1980, 1986, 1987, w 1990 r. (w tym ostatnim wypadku powód posiada dokumenty przelewów, które złożył w ZUS).

Powód wniósł o zaliczenie honorariów z (...) Wydawnictwa (...) z 1981 r. do wynagrodzeń jak z tytułu umowy o pracę, wskazując, że szczególnie dotyczy to okresu z lat 1980-1985. Podkreślił, że zawarcie ustnie umowy o dzieło nie może nadać cywilnoprawnego charakteru zatrudnienia zainicjowanego taką umową jeśli wykazuje ona w przeważającym stopniu cechy innego stosunku prawnego np. umowy o pracę. Podniósł, że na wszystkie wyjazdy reporterskie był kierowany przez redaktora naczelnego lub zastępcę, z poinstruowaniem zainteresowania redakcji tematem, otrzymywał też tzw. delegacje służbowe.

Dalej wymienił w rozbiciu na poszczególne lata tj. w 1980, 1981, 1982, 1984, 1985, 1986, 1987, 1988, publikacje swoich artykułów w czasopiśmie z podaniem daty wydruku i orientacyjnych kosztów honorariów jakie otrzymał.

Wnioskodawca podniósł też, że w latach 1969-1974 uczęszczał do Technikum (...) w K., w trakcie nauki odbywał praktykę zawodową w (...) Zakładach (...) objętych umową o pracę, a druk nie został przyjęty przez ZUS, zaś powodowi nie udało się ustalić adresu archiwum.

Wniósł też o uwzględnienia okresu pracy tłumacza w Chorągwi (...).

Powód podniósł także, że ZUS nie przyjął jego oświadczenia o pracy w gospodarstwie rolnym rodziców i nie zaliczył tego okresu odwołującemu przy wydawaniu zaskarżonych decyzji.

(pismo procesowe wnioskodawcy k. 55-60)

Na rozprawie 18.09.2020 r. wnioskodawca poparł odwołania i oświadczył, że spór dotyczy zaliczenia honorariów w okresie zatrudnienia w Młodzieżowej Agencji (...), wyjaśniając, że ma za ten okres (...), które uwzględnia honoraria z redakcji (...), (...) i Zarzewie, tj. ustne umowy z redaktorem naczelnym, natomiast dokument RP7 nie uwzględnia umowy o dzieło z książkowym odpowiednikiem redakcji. Wnioskodawca argumentował, że redakcja książkowa wchodzi w skład (...) i druk (...) z (...) nie uwzględnia jego honorariów z redakcji książkowej (...). Odwołujący podał, że pozostałe sporne okoliczności to nieuwzględnienie w kartotekach płacowych artykułów z 1982 roku w drugim wydawnictwie za listopad grudzień, wynika to z umowy o pracę. Odwołujący podniósł, że druk Rp 7 nie objął też (...) Wydawnictwa (...) z 1984 r., 1985 r. przyznając, że nie ma na to dowodów a podane przez niego kwoty wynagrodzenia są jedynie przybliżone na podstawie wcześniejszych i późniejszych wypłat. Pod rozważę Sądu pozostawił zaliczenie jego honorariów za artykuły publikowane w (...), gdy odbywał służbę wojskową. Ponadto wnioskodawca dodał, że ZUS dobrze wyliczyła za 1980 r. średnią, ale nie zaliczyła honorariów za publikacje artykułów. Zażądał zaliczenia honorariów w (...) z 1980r. i z lat 1985-1987, a także w (...) Wydawnictwa (...) w 1990 r. oraz w (...) Wydawnictwie (...) z lat 1980-1987.

Natomiast pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołań.

(e-prot. z 18.09.2020 r.:00:00:16, 00:02:17, pismo powoda k. 100)

W piśmie procesowym z 5.02.2021 r. ZUS wyjaśnił, że dokumenty w postaci kart płacowych, kart zasiłkowych z lat 1983-1987 oraz kart honorariów z lat 1985-1987 z okresu zatrudnienia w (...), zostały już złożone przez wnioskodawcę razem z wnioskiem o emeryturę z 29.08.2019 r. i dokumenty te nie mają znaczenia dla ustalenia wysokości świadczenia ponieważ wysokość wynagrodzenia została oparta na druku (...) z 5.09.1997 r. wystawionego przez (...) Spółdzielnię (...) – Ruch za okres zatrudnienia wnioskodawcy od 1.08.1979 r. do 30.11.1987 r., które obejmuje również honoraria (pkt 4 tabeli) oraz zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z Wydawnictwa (...) S.A. z 22.08.1997 r. za okres zatrudnienia od 1.11.1982 r. do 31.12.1989 r., które również obejmuje honoraria (pkt 4 tabeli).

Pozwany wyjaśnił też, że co do wynagrodzeń otrzymanych w 1990 r. z (...) Wydawnictwa (...), to odwołujący przedłożył te dokumenty w dn. 23.03.2007 r. do ZUS-u, który nie doliczył wynagrodzeń wynikających z tych dokumentów ponieważ za ten okres wzięto pod uwagę zaświadczenie (...), poza tym nagrody z zysku (14- jak wskazano w dokumencie) do 1990 r. nie były oskładkowane, a poza tym brak jest dokumentu, który jednoznacznie rozstrzygałby czy w/w kwoty były uwzględnione w wystawionym druku (...).

Co do doliczenia do stażu pracy okresu 1969 r.-1974 r. ZUS podniósł, że wnioskodawca nie przedłożył za ten okres indywidualnej umowy z zakładem pracy lub szkołą, gdzie miał świadczyć pracę w ramach nauki zawodu.

Co do pracy w gospodarstwie rolnym pozwany podniósł, że do kapitału początkowego nie dolicza się tego okresu.

(pismo ZUS k. 127)

W piśmie procesowym z 4.03.2021 r. wnioskodawca poparł odwołanie i wniósł o zaliczenie honorariów z redakcji książkowej (...) z 1985-1987 zgodnie z umową o dzieło złożoną do ZUS wraz z dokumentami płacowymi, które nie zostały uwzględnione w kartotekach płacowych.

Wniósł o zaliczenie wynagrodzeń za publikowane artykuły w 1980 r., gdy odbywał służbę wojskową argumentując, że mimo braku w kartotekach płacowych (...) danych z 1980 r. to załączone przez niego publikacje stanowią niepodważalny dowód na to, że wykazywał dziennikarską aktywność w tym zakresie, a dodatkowo podniósł, że w okresie służby wojskowej był objęty ubezpieczeniem.

Wniósł o doliczenie honorariów za publikacje w (...) Wydawnictwie (...) z 1990 r., za którym wynagrodzenia wypłacono mu w 1990 r. już po rozwiązaniu umowy o pracę, drogą przelewów, a które nie zostały uwzględnione w kartotece za 1989 r.

(pismo procesowe powoda k. 133-134)

W piśmie procesowym z 26.03.2021 r. wnioskodawca wniósł o uwzględnienie Statutu (...), który jednoznacznie sytuuje Redakcję Książkową w składzie (...) oraz oryginał umowy wydawniczej (umowy o dzieło) jak i przekazy oraz dokumenty wskazujące na wysokość odebranego honorarium, które złożył do ZUS.

Następnie wniósł o uwzględnienie wynagrodzenia, które wpłynęło na jego konto bankowe a które było związane z okresem zatrudnienia do 31.12.1989 r. i które to wynagrodzenie nie zostało ujęte w kartotekach płacowych za grudzień 1989 r. Powód twierdził, że było to honorarium za artykuły wydrukowane w 1990 r., a złożone w okresie zatrudnienia, zaś indeksacja płac za październik, listopad i grudzień tak jak w poprzednich latach była dokonywana z opóźnieniem. Powód argumentował, że kwoty te powinny zostać doliczone do wynagrodzenia za grudzień 1989 r.

Ponadto odwołujący wobec rozbieżności stanowisk stron sporu co do tego czy kwoty z przelewów z 1990 r. powinny być doliczone do wynagrodzenia za grudzień 1989 r. wniósł o powołanie dowodu z opinii biegłego księgowego, rewidenta co do kwot z okresu przełomu 1989 r. i 1990 r.

(pismo procesowe powoda k. 144)

W piśmie procesowym z 26.04.2021 r. pełnomocnik ZUS odnosząc się do dołączonego przez skarżącego przekazu dotyczącego wypłaty wynagrodzenia, podniósł, że uwzględnił wszystkie dane znajdujące się na kartach płacowych oraz drukach (...), akcentując, że druk (...) został wystawiony z datą 22.08.1997 r. a zatem powinien zawierać sporne wynagrodzenia, o które wnosi odwołujący.

(pismo procesowe ZUS k. 149)

W piśmie procesowym z 29.04.2021 r., złożonym po zamknięciu rozprawy w dn. 27.04.2021 r., powód sprecyzował, że rezygnuje z dochodzenia w n/n postępowaniu uwzględnienia okresu zatrudnienia w (...) Zakładach (...), z pracy tłumacza w Chorągwi (...) oraz z zaliczenia honorariów w (...) Wydawnictwie (...).

Powód podtrzymał swoje stanowisko co do konieczności powołania opinii biegłego z rachunkowości co do tego czy kwoty wypłacone powodowi w 1990 r. zostały uwzględnione.

Ponadto odwołujący podtrzymał odwołanie w zakresie w jakim żądał zaliczenia honorariów z wydawnictwa książkowego (...) z lat 1985-1987 a także honorariów uzyskanych w 1980 r., gdy odbywał służbę wojskową, a nadto zaliczenie 2 publikacji 1984-1984-85 w Zdaniu w (...) Wydawnictwie (...), a przede wszystkim wynagrodzeń otrzymanych w 1990 r. do zarobków za rok 1989 w (...) Wydawnictwie (...).

(pismo procesowe powoda k. 154)

W sprawie o sygnaturze akt VIII U 769/20 toczyło się postępowanie w zakresie odwołania wnioskodawcy w związku z niewydaniem decyzji przez organ rentowy w ciągu 2 miesięcy.

(okoliczność bezsporna – akta sprawy VIII U 769/20)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Wnioskodawca – W. O., urodz. (...) ma przyznane prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem od 1.08.1988 r.

(okoliczność niesporna)

Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wynagrodzenie z 9 kolejnych lat kalendarzowych tj. 1981-1989 ze wskaźnikiem wysokości podstawy wymiaru wynoszącym 121,55%.

Zakład przyjął następujące dochody roczne ubezpieczonego:

w 1979 r. 16800 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 63,07%

w 1981 r. 89266 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 96,75%

w 1982 r. 136092 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 97,51%

w 1983 r. 306200 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 176,28%

w 1984 r. 348892 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 172,67%

w 1985 r. 310675 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 129,42%

w 1986 r. 479839 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 163,19%
w 1987 r. 394599 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 112,68%
w 1988 r. 425982 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 66,86%
w 1989 r. 1950192 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 78,60%
w 1990 r. 4615384 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 37,35%
w 1991 r. 10949221 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 51,55%
w 1992 r. 17614800 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 50,01%
w 1993 r. 25879200 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 53,98%
w 1994 r. 34467000 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 53,91%
w 1995 r. 4482,54 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 53,16%
w 1996 r. 5638,19 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 53,82%
w 1997 r. 5376,40 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 50,63%
w 1998 r. 94,76 zł stosunek dochodu do przeciętnego wynagrodzenia za rok kalendarzowy w % wyniósł 7,65%

(wykaz wprowadzonych dochodów ubezpieczonego k. 2 akt kapitałowych)

Pozwany ustalił podstawę wymiaru na podstawie złożonych zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu – druki (...) - wystawionych przez (...) Prasa – K. – Ruch w W. w dn. 5.09.1997 r. i przez (...) Prasa – K. – Ruch w K. wystawione w dn. 28.10.1997 r. z zarobkami wnioskodawcy z okresu 1.08.1979 r. – 31.12.1989 r. oraz potwierdzenia o odprowadzanych składkach na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej i pobranych zasiłków chorobowych od 1.01.1990 r. do 31.12.1998 r. Organ rentowy uwzględnił wszelkie dane wynikające z dostępnych kart płacowych i zasiłkowych pochodzących z lat 1983-1985, 1987 oraz druków (...). Zakład do ustalenia wysokości podstawy wymiaru służącego do ustalenia wysokości renty wypadkowej oraz kapitału początkowego dla wnioskodawcy uwzględnił już kwoty honorariów autorskich wykazanych w zaświadczeniu – druk (...) z 5.09.1997 r. Dokumenty w postaci kart płacowych, kart zasiłkowych z lat 1983-1987 oraz kart honorariów z lat 1985-1987 z okresu zatrudnienia w (...), zostały już złożone przez wnioskodawcę razem z wnioskiem o emeryturę z 29.08.2019 r. i nie mają one znaczenia dla ustalenia wysokości świadczenia, ponieważ wysokość wynagrodzenia z badanych okresów została ustalona przez pozwanego w oparciu o druk (...) z 5.09.1997 r. wystawiony przez (...) Spółdzielnię (...) – Ruch za okres zatrudnienia wnioskodawcy od 1.08.1979 r. do 30.11.1987 r., które obejmuje również honoraria (pkt 4 tabeli) oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z Wydawnictwa (...) S.A. z 22.08.1997 r. (druk (...)) za okres zatrudnienia od 1.11.1982 r. do 31.12.1989 r., które również obejmuje honoraria (pkt 4 tabeli).

W zakresie wynagrodzeń otrzymanych w 1990 r. z (...) Wydawnictwa (...), powód przedłożył te dokumenty w dn. 23.03.2007 r. do ZUS-u, który nie doliczył wynagrodzeń wynikających z tych dokumentów, ponieważ za ten okres zatrudnienia uwzględniono zaświadczenie (...), a poza tym nagrody z zysku (14- jak wskazano w dokumencie) do 1990 r. nie były oskładkowane, a nadto brak jest dokumentu, który jednoznacznie rozstrzygałby czy w/w kwoty były uwzględnione w wystawionym druku (...).

(okoliczności niesporne, a nadto druk (...) z 5.09.1997 r. k. 6 akt rentowych, druk (...) z 22.08.1997 r. k. 7 akt rentowych, karty płacowe i zasiłkowe k. 6-12 akt emerytalnych oraz k. 61-83, przelewy k. 84-85, karty honorariów z lat 1985-1987 z okresu zatrudnienia w (...) k. 108, pismo ZUS k. 550 akt rentowych)

Nie ma kart honorariów wnioskodawcy z 1980 r.

W zachowanych aktach osobowych odwołującego odnotowano, że od 1.01.1980 r. do 31.12.1980 r. przeszedł szkolenie wojskowe.

Nie zachowały się akta osobowe wnioskodawcy z okresu jego zatrudnienia w (...) Wydawnictwie (...) „Prasa – K. – Ruch”, ani kartoteki zarobkowe i karty honorariów z w/w okresu zatrudnienia.

(okoliczności niesporne, pismo Związku (...) k. 107, karty honorariów z lat 1985-1987 k. 108, karty płac, karty zasiłkowe i przelewy k. 61-85)

Zgodnie ze statutem organizacyjnym Młodzieżowej Agencji (...) w W., w skład Agencji wchodzi redakcje książkowe tworzące pion książkowy działający pod nazwą (...) Agencja (...) „Prasa – K. – Ruch”. Pionem książkowym kieruje redaktor naczelny przy pomocy zastępców i sekretarza pionu.

(statut k. 145)

Zaskarżoną decyzją z 18.09.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. ustalił kapitał początkowy na dzień 1.01.1999 r. dla W. O..

Zakład przyjął podstawę wymiaru kapitału początkowego w kwocie 1483,99 zł, do obliczenia której przyjął wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy ustalony w decyzji o jej przeliczeniu w związku ze zmianą podstawy wymiaru w wysokości 121,55%. Zakład przyjął okresy składkowe w ilości 16 lat, 7 miesięcy, 5 dni, tj. 199 miesięcy, nieskładkowe w ilości 1 roku, 11 miesięcy, 12 dni, tj. 23 miesięcy. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do 31.12.1998 r. wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł 64,84%. Zakład wyjaśnił, że ww. współczynnik służy do obliczenia części 24% kwoty bazowej. Wysokość 24% kwoty bazowej wynosi 293,01 zł. Zakład podał, że do ustalenia współczynnika przyjęto:

- wiek wnioskodawcy w dn. 31.12.1998 r. po zaokrągleniu do pełnych lat wynoszący 44 lata,

- łączny staż ubezpieczeniowy po zaokrągleniu w górę do pełnych lat wynoszący 19 lat.

ZUS wyjaśnił, że średnie dalsze trwanie życia wyrażone w miesiącach dla osób w wieku 62 lat, wynosi 209 miesięcy zgodnie z komunikatem Prezesa GUS z 25.03.1999 r. w sprawie tablic średniego dalszego trwania życia kobiet i mężczyzn – M.P. Nr 12, poz. 173.

Zakład obliczył wartość kapitału początkowego w następujący sposób:

$293,91 \text{ zł} \times 64,84\% = 189,99 \text{ zł}$

$(199 \text{ miesięcy składkowych} \times 1,3\%) : 12 \times 1483,99 \text{ zł} = 319,95 \text{ zł}$

$(23 \text{ miesiące nieskładkowe} \times 0,7\%) : 12 \times 1483,99 \text{ zł} = 19,89 \text{ zł}$

Razem 529,83 zł

$529,83 \text{ zł} \times 209 \text{ miesięcy średniego dalszego trwania życia} = 110734,47 \text{ zł}$.

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1.01.1999 r. wyniósł dla wnioskodawcy 110734,47 zł.

(decyzja z 18.09.2019 r. w aktach kapitałowych)

Pierwszą zaskarżoną decyzją z 23.09.2019 r. o przyznaniu emerytury Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku z 29.08.2019 r. przyznał W. O. emeryturę od 10.08.2019 r., tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego.

Zakład wyjaśnił, że podstawą obliczenia emerytury stanowi kwota kapitału początkowego z uwzględnieniem waloryzacji kapitału początkowego zewidencjonowanego na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 478209,77 zł

- średnie dalsze trwanie życia wynosi 217,10 miesięcy

- wyliczona kwota emerytury wynosi 2202,72 zł.

(decyzja z 23.09.2019 r. k. 18 akt ZUS)

Drugą zaskarżoną decyzją z 23.09.2019 r. o przeliczeniu renty Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł. po rozpoznaniu wniosku z 29.08.2019 r. przeliczył W. O. rentę od 10.08.2019 r., tj. od dnia nabycia uprawnień do wypłaty więcej niż jednego świadczenia.

Do obliczenia wysokości renty w związku z wypadkiem przy pracy po zbiegu prawa do świadczeń przysługuje:

- renta w wysokości 50% tj. w kwocie 996,04 zł

- emerytura w wysokości 100% tj. w kwocie 2202,72 zł.

(decyzja z 23.09.2019 r. k. 16 akt rentowych)

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie powołanych wyżej dokumentów, których autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, a i Sąd nie znalazł żadnych powodów by czynić to z urzędu.

Zdaniem Sądu powód nie udowodnił swoich twierdzeń za pomocą dokumentów nadesłanych do sądu wraz z pismem z 17.12.2020 r., albowiem dokumenty te znajdują się już w pliku II akt ZUS za k. 5,6,8,9 i nie mają one wpływu na wysokość jego świadczenia, ponieważ wysokość wynagrodzenia powoda została ustalona prawidłowo przez pozwanego na podstawie druku (...) z dn. 5.09.1997 r. dotyczącego okresu zatrudnienia od 1.08.1979 r. do 30.11.1987 r. wystawionego przez (...) Spółdzielnię (...) – Ruch obejmujące również honoraria (4 punkt tabeli) oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z Wydawnictwa (...) S.A. z 22.08.1997 r. za okres zatrudnienia od 1.11.1982 r. do 31.12.1989 r. które również obejmuje honoraria (pkt 4 tabeli).

Poza sporem pozostaje, że złożone do akt karty honorariów z lat 1985-1987 z okresu zatrudnienia w (...) oraz karty płacowe i zasiłkowe zalegające za kartą od 61 do 83 były już przez wnioskodawcę złożone do ZUS i że pozwany ustalając wysokość wynagrodzeń powoda oparł się na złożonych drukach (...) z tych okresów zatrudnienia.

W sprawie nie jest sporne, że organ rentowy uwzględnił wszelkie dane wynikające z dostępnych kart płacowych i zasiłkowych pochodzących z lat 1983-1985, 1987 oraz druków (...).

Co do 1980 r., gdy wnioskodawca odbywał służbę wojskową, to zdaniem Sądu również nie ma podstaw by można było doliczyć powodowi sporne honoraria autorskie za publikowane w tym czasie artykuły, albowiem nie ma kart honorariów wnioskodawcy z 1980 r. Jest to zatem roszczenie nie udowodnione.

Również co do spornych wynagrodzeń otrzymanych w 1990 r. z (...) Wydawnictwa (...), wnioskodawca nie wykazał zasadności swoich twierdzeń. Sąd zważył, że odwołujący już w dn. 23.03.2007 r. przedłożył te dokumenty do organu

rentowego a pozwany pismem z 17.01.2008 r. (k. 550 akt rentowych) wyjaśnił skarżącemu przyczyny uniemożliwiające doliczenie wynagrodzeń wynikających z w/w dokumentów, wskazując po I., że za ten okres zostało wystawione (...), po II., nagrody z zysku (14 – jak wskazano) do 1990 r. nie były oskładkowane, a po III., brak dokumentu, który jednoznacznie rozstrzygałby czy te kwoty zostały uwzględnione przy wystawianiu dokumentu (...). Są to zatem nadal nieudowodnione okoliczności przez skarżącego.

Sąd uznał, że wobec powyższego w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie ma podstaw, by doliczyć powodowi sporne honoraria z okresu zatrudnienia w (...) za wydrukowane artykuły, których kopie odwołujący złożył do akt sprawy, ani też nie ma podstaw do doliczenia honorariów wypłaconych w 1990 r. po zakończeniu zatrudnienia w (...) Wydawnictwie (...) do wynagrodzenia wnioskodawcy w 1989 r.

Wnioskodawca nie udowodnił także swoich twierdzeń jeśli chodzi o zaliczenie do stażu pracy okresu od 1969 r. do 1974 r., albowiem ubezpieczony nie udowodnił w/w okoliczności, gdyż nie przedłożył za ten okres indywidualnej umowy o pracę z zakładem pracy lub szkołą, gdzie miał świadczyć pracę w ramach nauki zawodu. Są to zatem twierdzenia całkowicie gołosłowne.

Ponadto jak wynika z pisma procesowego wnioskodawcy z 29.04.2021 r. złożonego już po zamknięciu rozprawy w dn. 27.04.2021 r., skarżący przestał w tej części popierać odwołanie.

Podobnie wnioskodawca odstąpił w w/w piśmie procesowym z 29.04.2021 r. od popierania odwołania w zakresie uwzględnienia okresu pracy tłumacza w Chorągwi (...) oraz z zaliczenia honorariów w (...) Wydawnictwie (...).

Jako że skarżący nie wypowiedział się w w/w piśmie co do okresów pracy w gospodarstwie rolnym rodziców, których pozwany mu nie zaliczył, to Sąd zważył, że nie ma podstaw do zaliczenia odwołującemu pracy w gospodarstwie rolnym do kapitału początkowego. Sąd Okręgowy pominął złożone przez odwołującego jego oświadczenie o wykonywaniu przez niego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 10.08.1970 r. do 31.07.1979 r. /k. 89/, gdyż powoływane okoliczności pozostają bez wpływu na rozstrzygnięcie sprawy, albowiem nawet jeżeli twierdzenia odwołującego okazałyby się w tym zakresie zgodne z rzeczywistością, to sam fakt wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym przez odwołującego od 10.08.1970r. do 31.07.1979 r., przy jednocześnie niespornym fakcie nieopłacania przez wnioskodawcę w tym czasie składek z tytułu ubezpieczenia społecznego rolników, nie miał żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy z przyczyn natury prawnej, o których szerzej będzie mowa w dalszej części uzasadnienia.

Na rozprawie z 27.04.2021 r. Sąd Okręgowy, na podstawie art. 235 [2] §1 pkt 5 k.p.c., pominął wniosek dowodowy wnioskodawcy o powołanie dowodu z opinii biegłego dla wykazania charakteru przelewu z 1990 r., albowiem przeprowadzenia tego dowodu byłoby zbędne z punktu widzenia materiału dowodowego istotnego dla rozstrzygnięcia sprawy i zamierzałoby do przewleczenia postępowania. Dowód z opinii biegłego z zakresu rachunkowości na wykazanie w/w okoliczności jest nieprzydatny i zmierzający jedynie do przedłużenia postępowania. Z przedłożonych przez wnioskodawcę dokumentów w postaci przelewów nie wynika bowiem czy wymienione w nich kwoty zostały ujęte w wystawionych już po ustaniu zatrudnienia wnioskodawcy zaświadczeniach o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z 22.08.1997 r. (k. 7 akt rentowych).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie podlegają oddaleniu.

Zgodnie z treścią art.173 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 291 ze zm.) dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy.

Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art.174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art.26 ust.3 dla osób w wieku 62 lat (art.173 ust.2 ww. ustawy). Wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy (art.173 ust.3 ww. ustawy).

Zgodnie z treścią art.174 ust.1 i 2 ww. ustawy kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art.53, z uwzględnieniem ust.2-12. Przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- okresy składkowe, o których mowa w art.6,
- okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 5,
- okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 punkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art.15, 16, 17 ust.1 i 3 oraz 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 r. (ust.3)

Z kolei w myśl art.15 ustawy podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego. Na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu (ust. 6 cytowanego artykułu).

Zgodnie natomiast z treścią art. 15 ust. 2a cytowanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS jeżeli nie można ustalić podstawy wymiaru składek w okresie pozostawania w stosunku pracy wskazanym do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty, za podstawę wymiaru składek przyjmuje się kwotę obowiązującego w tym okresie minimalnego wynagrodzenia pracowników, proporcjonalnie do okresu podlegania ubezpieczeniu i wymiaru czasu pracy. (por. też uchwałę SN z 7 maja 2003 r., III UZP 2/03, OSNAPiUS z 2003/ 14 /338).

Analiza dostępnego materiału dowodowego wskazuje, że ZUS do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego wnioskodawcy uwzględnił wynagrodzenie stanowiące podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy jako wariant najkorzystniejszy ze wskaźnikiem wysokości kapitału początkowego 121,55%.

Należy wskazać, że zgodnie z treścią §21 ust.1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. nr 237, poz.1412) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Wskazana regulacja §21 ust.1 powołanego rozporządzenia stanowiąca odpowiednik obowiązującego do dnia 23 listopada 2011 roku §20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno - rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. nr 10, poz.49) wyznacza kierunek postępowania dowodowego, nie oznacza to jednak aby wysokość uzyskiwanego uposażenia nie mogła być wskazana i w inny sposób, tak przy pomocy pisemnych środków dowodowych pochodzących od pracodawcy, czy też nawet dowodów pośrednich, nie wyłączając zeznań świadków - aczkolwiek wskazujących wprost na wysokość wynagrodzenia danego zainteresowanego (tak stanowi m. in. teza wyroku SN z 25.07.1997 r., II UKN 186/97, OSNAP 1998/11/324, a także wyroki: Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 4.03.1997 r., III AUa 105/97, Apel. W-wa 1997/2/7, Sądu Apelacyjnego

w Rzeszowie z 27.06.1995 r., III AUr 177/95, OSA 1996/10/32, czy Sądu Apelacyjnego Białymstoku III AUr 294/93, PS - wkład. 1994/3/6).

Przepisy rozporządzenia regulującego postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, zawierające ograniczenia dowodowe, nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, opartym na zasadzie swobodnej oceny dowodów. Dopuszczalnym jest, więc ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego w oparciu o dowody zastępcze /tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 7.04.2016r., III AUa 1530/15, LEX nr 2062016/. Przyjąć zatem trzeba, iż w postępowaniu przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (sporne czy też niemożliwe do udowodnienia przy pomocy dowodu z dokumentu) mogą być dowodzone wszelkimi dostępnymi środkami, które Sąd uzna za pożądane i celowe, co wynika także z treści przepisu art. 473 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, że powód nie wykazał, że należy doliczyć mu sporne honoraria za opublikowane artykuły, które były wydrukowane w okresie zatrudnienia odwołującego w (...), albowiem pozwany prawidłowo podstawę wymiaru ustalił na podstawie zaświadczeń o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z druki (...)-wystawionych przez (...) Prasa – K. – Ruch w W. w dn. 5.09.1997 r. i przez (...) Prasa – K. – Ruch w K. wystawione w dn. 28.10.1997 r. z zarobkami wnioskodawcy z okresu 1.08.1979 r. – 31.12.1989 r. W sprawie poza sporem pozostaje, że organ rentowy uwzględnił wszelkie dane wynikające z dostępnych kart płacowych i zasiłkowych pochodzących z lat 1983-1985, 1987 oraz druków (...). Z treści złożonych druków (...) z 5.09.1997 r. wynika, że Zakład do ustalenia wysokości podstawy wymiaru służącego do ustalenia wysokości renty wypadkowej oraz kapitału początkowego dla wnioskodawcy uwzględnił już kwoty honorariów autorskich wykazanych w zaświadczeniu – druk (...) z 5.09.1997 r. Ponadto z analizy akt ZUS-owskich wynika, że dokumenty w postaci kart płacowych, kart zasiłkowych z lat 1983-1987 oraz kart honorariów z lat 1985-1987 z okresu zatrudnienia w (...), zostały już złożone przez wnioskodawcę razem z wnioskiem o emeryturę z 29.08.2019 r. i nie mają one znaczenia dla ustalenia wysokości świadczenia, ponieważ wysokość wynagrodzenia z badanych okresów została prawidłowo ustalona przez pozwanego w oparciu o druk (...) z 5.09.1997 r. wystawiony przez (...) Spółdzielnię (...) – Ruch za okres zatrudnienia wnioskodawcy od 1.08.1979 r. do 30.11.1987 r., które obejmuje również honoraria (pkt 4 tabeli) oraz zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z Wydawnictwa (...) S.A. z 22.08.1997 r. (druk (...)) za okres zatrudnienia od 1.11.1982 r. do 31.12.1989 r., które również obejmuje honoraria (pkt 4 tabeli).

Co do 1980 r., tj. okresu, gdy wnioskodawca odbywał służbę wojskową, również nie ma podstaw by można było doliczyć powodowi honoraria autorskie za publikowane w tym czasie artykuły, albowiem nie ma kart honorariów wnioskodawcy z 1980 r., a wynagrodzenie z (...) zostało za ten rok uwzględnione przez ZUS w całości. Jest to zatem roszczenie nieudowodnione.

W zakresie spornych wynagrodzeń otrzymanych w 1990 r. z (...) Wydawnictwa (...), Sąd zważył, że z dokumentów zawartych w aktach ZUS-owskich wynika, że powód przedłożył te same dokumenty w dn. 23.03.2007 r. do ZUS-u. Pozwany słusznie nie doliczył wynagrodzeń wynikających z tych dokumentów, ponieważ za ten okres zatrudnienia uwzględniono zaświadczenie (...), a poza tym nagrody z zysku (14- jak wskazano w dokumencie) do 1990 r. nie były oskładkowane, a nadto brak jest dokumentu, który jednoznacznie rozstrzygałby czy w/w kwoty były uwzględnione w wystawionym druku (...).

Co do roszczenia dotyczącego zaliczenie do stażu pracy okresu od 1969 r. do 1974 r., to ubezpieczony w żaden sposób nie udowodnił tego żądania, gdyż nie przedłożył za ten okres indywidualnej umowy o pracę z zakładem pracy lub szkołą, gdzie miał świadczyć pracę w ramach nauki zawodu. Są to zatem twierdzenia całkowicie gołosłowne. Ponadto jak wynika z pisma procesowego wnioskodawcy z 29.04.2021 r. złożonego już po zamknięciu rozprawy w dn. 27.04.2021 r., skarżący przestał w tej części popierać odwołanie.

Podobnie wnioskodawca nie udowodnił i odstąpił w w/w piśmie procesowym z 29.04.2021 r. od popierania swoich żądań w zakresie uwzględnienia okresu pracy tłumacza w Chorągwi (...) oraz z zaliczenia honorariów w (...) Wydawnictwie (...).

Odnosnie zarzutu dotyczącego nieuwzględnienia przez ZUS do obliczenia wysokości kapitału początkowego oraz do obliczenia wysokości emerytury, okresu pracy ubezpieczonego w gospodarstwie rolnym od 10.08.1970r. do 31.07.1979 r., kiedy skarżący pracował w gospodarstwie rolnym rodziców /k. 89 / Sąd zważył, że nie mógł on skutkować zmianą zaskarżonej decyzji z o ustaleniu wysokości kapitału początkowego.

Analizując możliwość uwzględnienia okresów pracy w gospodarstwie rolnym przy obliczaniu wysokości kapitału początkowego należy przypomnieć w pierwszej kolejności, że zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy emerytalnej, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31.12.1948r., którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy, który stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat (art. 173 ust. 2 ustawy emerytalnej). Zgodnie z art. 173 ust. 3 cytowanej ustawy wartość kapitału początkowego ustala się na dzień wejścia w życie ustawy, tj. na dzień 1.01.1999 r.

Stosownie do treści art. 174 ust. 1 ustawy emerytalnej, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z uwzględnieniem ust. 2-12. W ust. 2 art. 174 ustawy emerytalnej, postanowiono zaś, że przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem 1.01.1999r.: 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6; 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5; 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Jak zatem wynika wprost z cytowanego powyższej przepisu ust. 1 i 2 art. 174 ustawy emerytalnej, przy ustalaniu kapitału początkowego, nie uwzględnia się okresów rolniczych, jako tzw. okresów uzupełniających. Okresy pracy w gospodarstwie rolnym nie zostały bowiem wymienione ani w art. 6, ani też w art. 7 ustawy emerytalnej, do których to przepisów wprost odwołuje się art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej. Z powyższego wynika, że do wysokości kapitału początkowego w ogóle nie uwzględnia się okresów pracy w gospodarstwie rolnym, ponieważ ustawodawca nie przewidział w art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej takiej możliwości (zob. wyrok SN z 11.01.2005r., I UK 135/04, OSNP 2005/14/217; a także Komentarz do art.174 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Bartosz Suchacki, ABC 2009). Dodać należy, że katalog z art. 174 ust. 2 ustawy emerytalnej ma charakter zamknięty w tym sensie, że okresy w nim nieprzewidziane nie mogą zostać uwzględnione (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 11.03.2005 r., III AUa 1380/04, OSA 2006/6/20; por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 6.12.2016r. III AUa 274/16).

Nie istnieje w związku z tym podstawa prawna, która uzasadniałaby żądanie ubezpieczonego w zakresie uwzględnienia okresów pracy w gospodarstwie rolnym przy ustalaniu wysokości kapitału początkowego. W konsekwencji ustawowego sposobu ustalania wysokości kapitału początkowego bez znaczenia pozostaje praca w gospodarstwie rolnym, co czyni zarzut skarżącego w analizowanym zakresie w całości chybionym.

Sąd Okręgowy zważył też, że wszystkie okresy ubezpieczeniowe, które można było odwołującemu uwzględnić przy wyliczaniu jego emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, zostały przez organ emerytalny uwzględnione w sposób prawidłowy. Ubezpieczony uzyskał emeryturę powszechną obliczoną według tzw. nowych zasadach, tj. według systemu zdefiniowanej składki. Zaznaczyć należy, że wnioskodawca urodzony (...), a więc po 31.12.1948 r., ma w zaskarżonej decyzji przyznaną tzw. emeryturę kapitałową z art. 24 ustawy emerytalnej, której wysokość jest ustalona w oparciu o art. 26 tej ustawy i nie jest uzależniona od legitymowania się jakimś minimalnym, określonym ustawą stażem ubezpieczeniowym. Prawo do tego świadczenia przysługuje ubezpieczonym urodzonym po 31.12.1948 r. po osiągnięciu określonego w ustawie wieku emerytalnego. Wysokość emerytury odwołującego zależy od wysokości kapitału początkowego i zgromadzonych składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego. Zgodnie bowiem z art. 26 ust.1 ustawy emerytalnej, emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25, przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183. Według art. 25 ust. 1 ustawy emerytalnej, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego

do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art. 40a ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust. 1a i 1b oraz art. 185.

Ponadto Sąd zważył, że zgodnie z art. 26a ust. 1 ustawy emerytalnej, wysokość emerytury ustalonej zgodnie z art. 26 ulega zwiększeniu **za okresy opłacania składek** na Fundusz Emerytalny Fundusz Emerytalny (...), Fundusz Ubezpieczenia Społecznego (...) i ubezpieczenie emerytalno-rentowe, o których mowa w przepisach o ubezpieczeniu społecznym rolników. Zwiększenie, o którym mowa w ust. 1, nie przysługuje osobie mającej ustalone prawo do emerytury na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników (ust. 2) Zwiększenie, o którym mowa w ust. 1, przyznaje się ubezpieczonemu, który legitymuje się okresami, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 1, krótszymi niż 25 lat (ust. 3).

Odwołujący nie podnosił, że w spornym okresie pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 10.08.1970 r. do 31.07.1979 r. były za niego opłacane składki na ubezpieczenie społeczne rolników.

Należy przypomnieć, że obowiązek opłacania składek na fundusz emerytalny rolników został wprowadzony z dniem 1.7.1977r. przez art. 69 ustawy z 27.10.1977r. o zaopatrzeniu emerytalnym oraz innych świadczeniach dla rolników i ich rodzin (Dz.U. Nr 32, poz. 140) i istniał niezależnie od obowiązku podlegania ubezpieczeniu z innego tytułu. Z treści art. 37 ust. 1-3 w/w ustawy wynika, że utworzono fundusz emerytalny rolników ze składek opłacanych przez rolników oraz z dotacji budżetu Państwa. Środki funduszu przeznaczono się na wypłatę świadczeń określonych ustawą. Obowiązek opłacania przez rolnika składki powstawał od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, w którym rolnik rozpoczął prowadzenie gospodarstwa rolnego, a ustawał - z końcem miesiąca kalendarzowego, w którym rolnik przestał prowadzić gospodarstwo rolne (art. 38 ustawy). Według zaś art. 40 w/w ustawy rolnik, który rozpoczął prowadzenie gospodarstwa rolnego przed ukończeniem 35 lat życia, zwolniony jest od obowiązku opłacania składki przez okres pierwszych 5 lat gospodarowania. Taki stan prawny miał miejsce również pod rządami obowiązującej od 1.1.1983r. ustawy z 14.12.1982r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 268), w której obowiązkiem ubezpieczenia rolniczego objęto również domowników (art. 1 ust. 2). Obowiązek podwójnego ubezpieczenia rolnika i domownika ustał dopiero od 1.01.1989r. w stosunku do osób będących pracownikami zatrudnionymi w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa wymiaru obowiązującego w danym zawodzie albo objętych innymi przepisami o ubezpieczeniu społecznym lub o zaopatrzeniu emerytalnym (art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin w brzmieniu nadanym ustawą z 24.2.1989 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin oraz o zmianie ustawy o podatku rolnym – Dz.U. Nr 10, poz. 53 ze zm.).

Jak trafnie wskazał Sąd Najwyższy w podjętej 3.10.2012r. uchwale III UZP 4/12 (OSNP 2013/5-6/58) emerytura ustalona zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej nie ulega, w przypadku zwolnienia ubezpieczonego z mocy przepisu szczególnego z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze, zwiększeniu na podstawie art. 26a. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił, że ustawa emerytalna odróżnia zasady uwzględniania okresów ubezpieczenia rolniczego w stażu ubezpieczeniowym niezbędnym do nabycia prawa do emerytury w systemie powszechnym i zasady uwzględniania okresów tego ubezpieczenia do ustalenia kwoty zwiększenia świadczenia. Należy zgodzić się z Sądem Najwyższym, że ustalając staż do nabycia prawa do emerytury powszechnej, okresy rolnicze wskazane w katalogu art. 10 ust. 1 ustawy uwzględnia się (jako okresy składkowe) tylko w zakresie niezbędnym do uzupełnienia stażu ubezpieczeniowego (i to z pominięciem okresów zbiegających się w czasie), przy czym - wobec nawiązania w przepisie do pojęcia okresów składkowych - staż ten uzupełniają nie tylko okresy podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników, za które opłacono składki, ale również okresy ubezpieczenia społecznego rolników, w których rolnik był zwolniony z obowiązku składkowego.

Trzeba w tym miejscu jednak wyraźnie podkreślić, że możliwość uwzględnienia, jako uzupełniających okresów rolnych ma charakter wyjątkowy i może nastąpić tylko w przypadkach przewidzianych przez ustawodawcę w przepisie. Takim wyjątkiem jest art. 10 ustawy emerytalnej. Zaakcentować należy, że w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że przepis ten pozwala uzupełnić okresy składkowe i nieskładkowe okresami pracy w gospodarstwie

rolnym do rozmiaru stażu okresów składkowych i nieskładkowych w zakresie wymaganym i koniecznym do nabycia określonych uprawnień emerytalnych. (por. wyrok SN z 11.01.2011r., I UK 246/10; wyrok SN z 5.09.2008r., II UK 364/2007). Dotyczy to jednak wyłącznie uzupełnienia okresu stażowego.

Sąd Okręgowy zważył, że w realiach niniejszej sprawy przepis art. 10 ust.1 ustawy emerytalnej nie może znaleźć zastosowania wobec odwołującego, ponieważ przyznanie emerytury z art. 24 w/w ustawy, tj. tzw. emerytura kapitałowa nie jest uzależnione od legitymowania się jakimś minimalnym, określonym ustawą stażem ubezpieczeniowym. Prawo do tego świadczenia przysługuje ubezpieczonym urodzonym po 31.12.1948r. po osiągnięciu określonego w ustawie wieku emerytalnego. Natomiast przepis art. 10 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia mogą być uwzględnione do prawa do emerytury, jak i jej wysokości, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, dotyczy emerytur obliczanych według tzw. "starych zasad", a wnioskodawca nie jest uprawniony do takiej emerytury. Skoro prawo do emerytury kapitałowej nie jest uzależnione od legitymowania się określonym stażem ubezpieczeniowym, to oznacza to, że uwzględnia się tylko ten okres pracy w gospodarstwie rolnym lub prowadzenia gospodarstwa, za który przyznano zwiększenie, o którym mowa w art. 26a ustawy emerytalnej, tj. okres, za który zostały odprowadzone składki na ubezpieczenie rolnicze.

Jak słusznie wskazał SN w powołanej wyżej uchwale z 3.10.2012r., III UZP 4/12, ustalając staż do zwiększenia emerytury w systemie powszechnym **uwzględnia się tylko udowodnione okresy opłacania składki na ubezpieczenie rolnicze** (także wtedy, gdy zbiegają się one w czasie z okresami składkowymi lub nieskładkowymi). Strukturę okresów ubezpieczenia rolniczego przyjmowanego do wyliczenia zwiększenia emerytury normują art. 56 ust. 3, art. 56 ust. 4 i art. 26a ustawy emerytalnej i zasadniczo czynią to według tych samych zasad, tak w odniesieniu do emerytur z systemu zdefiniowanego świadczenia, jak i emerytur z systemu zdefiniowanej składki. Ustalając zasady uwzględniania okresów ubezpieczenia rolniczego do wyliczenia kwoty przedmiotowego zwiększenia ustawodawca używa terminu „okres opłacania składki” i odwołuje się do przepisów dotyczących obliczania części składkowej emerytury rolniczej, które nie posługują się pojęciem „okresu składkowego”. Uznając odmiennność zasad liczenia stażu ubezpieczeniowego do nabycia prawa do emerytury w systemie powszechnym i zasad liczenia okresów ubezpieczenia rolniczego do spornego zwiększenia świadczenia, Sąd Okręgowy w pełni akceptuje pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w cytowanej uchwale, że należy przyjąć, iż nie ma podstaw do traktowania okresów zwolnienia z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie społeczne rolników, jako okresów składkowych i w konsekwencji do uwzględniania ich przy wyliczeniu kwoty zwiększenia. Jak bowiem słusznie wskazał Sąd Najwyższy do takiej konkluzji skłania zarówno wykładnia językowa, jak i systemowa art. 56 ust. 3 i 4 oraz art. 26a ustawy emerytalnej, a ponadto za takim rozwiązaniem przemawia też wykładnia funkcjonalna tych przepisów, gdyż celem przedmiotowego zwiększenia jest zrekomensowanie osobie uprawnionej do emerytury w systemie powszechnym rzeczywistych ciężarów, jakie ponosiła w przeszłości, podlegając podwójnemu ubezpieczeniu i opłacając z tego tytułu należne składki. Pogląd ten Sąd Okręgowy w całości aprobuje traktując go jako własny.

Skoro zaś odwołujący, który urodził się (...) ma prawo do tzw. emerytury kapitałowej z art. 24 ustawy emerytalnej obliczonej zgodnie z art. 26 tej ustawy, a nadto nie było sporu między stronami, że w przypadku wnioskodawcy nie były odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne rolników, przeto w świetle cytowanego przepisu art. 26a ustawy emerytalnej oraz poczynionych wyżej rozważań, również w tej części odwołanie okazało się niezasadne.

Mając na uwadze wyżej przytoczone przepisy dotyczące sposobu ustalania nowej emerytury kapitałowej należy uznać, że pozwany prawidłowo także ustalił wysokość emerytury wnioskodawcy, jako równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę przez ubezpieczonego. Prawidłowo także ZUS jako podstawę obliczenia emerytury przyjął sumę składek na ubezpieczeniu emerytalnym z uwzględnieniem waloryzacji (zaewidencjonowanych na koncie wnioskodawcy od 1.01.1999 r. do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury) oraz zwaloryzowanego kapitału początkowego. W zaskarżonej decyzji z 23.09.2019 r. ZUS bezbłędnie przyjął kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 478209,77 zł oraz kwotę składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego z uwzględnieniem waloryzacji w wysokości 0 zł, średnie dalsze trwanie życia wynoszące 217,10

miesiący i prawidłowo obliczył według nowych zasad zgodnie z art. 26 ustawy emerytalnej emeryturę wnioskodawcy w kwocie 2202,72 zł.

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego.

W myśl art. 96 ust. 1 pkt 3 ustawy odrębne przepisy określają prawo do pobierania świadczeń w razie zbiegu u jednej osoby prawa do emerytury z prawem do renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej wypadkiem przy pracy.

Tym odrębnym przepisem jest przepis art. 26 ust. 1 ustawy z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1205), który stanowi, że osobie uprawnionej do renty z tytułu niezdolności do pracy z ubezpieczenia wypadkowego oraz do emerytury na podstawie odrębnych przepisów wypłaca się zależnie od jej wyboru przysługującą rentę powiększoną o połowę emerytury albo emeryturę powiększoną o połowę renty.

W realiach badanej sprawy ZUS w decyzji o przeliczeniu renty z tytułu niezdolności do pracy prawidłowo ustalił wysokość wypłacanych wnioskodawcy świadczeń w zbiegu, tj. połowy renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w wysokości 996,04 zł (rentę podwyższono o 80% jej podstawy wymiaru) z emeryturą w wysokości 2202,72 zł. Łącznie wysokość świadczenia wynosi 3198,76 zł.

W tym stanie rzeczy stwierdzić należało, że wszystkie zaskarżone decyzje są prawidłowe, albowiem organ rentowy wydając rzeczne decyzje z 18.09.2019 r. i z 23.09.2019 r. nie dopuścił się żadnego błędu.

Mając powyższe na uwadze, na mocy powołanych przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji wyroku.

A.P.